

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2017-2018 / ETAPA I – 19 ianuarie 2018

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse.

A. Palatul de la Ruginoasa

Palatul, care astăzi adăpostește muzeul memorial „Al. I. Cuza”, a fost construit în primul deceniu al secolului al XIX-lea, de vistiernicul Săndulache Sturdza, care a comandat arhitectului vienez Johan Freiwald ridicarea unei luxoase reședințe pe locul vechii case boierești a strămoșilor săi. Stilul inițial a fost cel neoclasic, păstrat de capela reședinței, stil care se impusese cu predilecție în arhitectura civilă din Moldova acelor timpuri. În anul 1847, logofătul Costache Sturdza „preface casa de la Ruginoasa după arhitectura stilului gotic”, angajând pentru aceasta pe arhitectul Johan Brandel. Lucrările au fost finalizate în 1855. Clădirea, care păstrează și astăzi caracteristicile stilului neogotic, inspirat de romantismul german, este de formă pătrată, cu un etaj, fiecare din cele patru fațade având aceleași elemente: peroane largi, balcoane sprijinite pe lespezi de piatră. Asemănarea frapantă cu palatul de la Miclăușeni, jud. Iași, nu este întâmplătoare, acesta fiind construit de o altă ramură a familiei Sturdza.

Tot Sturdzeștii au fost cei care au construit biserica din apropierea castelului și zidul de incintă cu bastioane în stil gotic. Potrivit cu moda apuseană, a fost adus la Ruginoasa un grădinar neamț, Mehler, care s-a ocupat de amenajarea unui frumos parc cu alei largi și vegetație exotică. În aprilie 1857 palatul, abandonat și amenințat de ruină, precum și moșia Ruginoasei, cu 8000 ha, au fost ipotecate de Alexandru Sturdza la Banca Națională a Moldovei, pentru suma de 60 000 de galbeni. Ratele nu au putut fi achitate la timp, astfel că proprietatea a fost scoasă la licitație și cumpărată, în anul 1862, de către Al. I. Cuza, domnitorul Principatelor Unite. Zilele de Paști ale anului 1864 au fost petrecute de familia domnitoare, înconjurată de prieteni, la Ruginoasa.

(Text preluat de pe site-ul <http://palatulculturii.ro/palatul-memorial-al-i.-cuza-de-la-ruginoasa>)

B. Tinerii se întoarseră, închiseră fără zgomot ușile și reveniră tăcuți pe coridorul de marmură. Urmau să pătrundă în încăperea vecină, din stânga. Noua cameră nu se deosebea de cea pe care abia o părăsiseră. Aceași mobilă veche roasă de vreme, același colb*, des, vântat, aceeași atmosferă tristă, apăsătoare. Până și în distrugere și ruină se asemănau cele două încăperi. Oare cine hotărâse toată acea moarte jalnică până la amănunt? Amfora de argint era și aici răsturnată pe masa cu picioare curbe de fier. Ușa secretă dădea și aici într-o curte interioară în care nici cireșarii, nici Țombi nu găsiră, cu tot zelul lor, nimic altceva decât banca masivă de piatră. Și aici, ca și în cealaltă curte, zidurile și lespezile neatinsse spuneau fără echivoc că nimeni înaintea lor nu pătrunsese în castelul de marmură. Mai rămânea de vizitat aripa de nord a castelului. Acolo mai puteau să dezlege enigma cetății și a fetei în alb. Înainte de a intra în cele două încăperi, cireșarii cercetară cu atenție și migală coridoarele interioare. Crucea albă de marmură care despărțea în patru părți egale castelul nu avea decât o singură intrare, aceea pe care veniseră ei. O altă intrare sau ieșire nu izbutiseră să găsească la celelalte trei capete ale crucii. Ciocăniseră în ziduri dar în zadar. Le răspunsese un zgomot greu, dur, care nu lăsa nicio speranță.

(Constantin Chiriță, **Cireșarii**)

* colb – praf

C. Pe un deal răsare luna, ca o vatră de jărat,ic,
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot;
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot.
Pe deasupra de prăpăstii sunt zidiri de cetățuie.
Acățat* de pietre sure un voinic cu greu le suie;
Așezând genunchiu și mână când pe-un colț când pe alt colț
Au ajuns să rupă gratii ruginite-a unei bolți
Și pe-a degetelor vârfuluri în ietacul tăinuit
Intră, unde zidul negru într-un arc a-ncremenit.
Ci prin flori întreșute, printre gratii luna moale,
Sficioasă și smerită și-au vărsat razele sale;
Unde-ajung par văruite zid, podele, ca de cridă**,
Pe-unde nu – părea că umbra cu cărbune-i zugrăvită.

(Mihai Eminescu, *Călin, file din poveste*)

* acățat – agățat;

** cridă – cretă.

STANDARD

- 1 După cum rezultă din textul **A**, palatul de la Ruginoasa a fost cumpărat de Al. I. Cuza în anul:
a. 1847; b. 1855; c. 1857; d. 1862.
 - 2 Conform informațiilor prezentate în textul **A**, palatul de la Ruginoasa a fost construit, inițial, în stil:
a. neoclasic; b. gotic; c. neogotic; d. romantic.
 - 3 În curtea interioară prezentată în textul **B**, se află:
a. o amforă răsturnată; b. mobilă veche;
c. o bancă masivă de piatră; d. o masă cu picioare curbe.
 - 4 În textul **C**, este descris un peisaj în timpul:
a. asfințitului; b. dimineții; c. amiezii; d. nopții.
 - 5 Se dă următoarea secvență din textul **A**: *Tot Sturdzeștii au fost cei care au construit biserica din apropierea castelului și zidul de incintă cu bastioane în stil gotic*. Numărul grupurilor de sunete* este corect indicat în varianta de răspuns:
a. diftongi: 6; hiat: 2; b. diftongi: 7; hiat: 2;
c. diftongi: 7; hiat: 3; d. diftongi: 6; hiat: 3.
- * Vor fi luate în calcul toate grupurile de sunete, chiar dacă se repetă.
- 6 Numărul sunetelor și numărul literelor din cuvintele *argint* (1) și *echivoc* (2) este corect indicat în varianta de răspuns:
a. 6 litere, 6 sunete (1); 7 litere, 6 sunete (2);
b. 6 litere, 5 sunete (1); 7 litere, 6 sunete (2);
c. 6 litere, 6 sunete (1); 7 litere, 5 sunete (2);
d. 6 litere, 5 sunete (1); 7 litere, 5 sunete (2).

- 7 Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
- a-rhi-tect, pă-tra-tă, des-păr-țea, zu-gră-vi-tă;
 - ar-hi-tect, păt-ra-tă, des-păr-țea, zu-gră-vi-tă;
 - ar-hi-tect, pă-tra-tă, des-păr-țea, zu-gră-vi-tă;
 - ar-hi-tect, pă-tra-tă, des-păr-țea, zug-ră-vi-tă.
- 8 Numărul cuvintelor obținute prin derivare, compunere și prin schimbarea valorii gramaticale în următoarea secvență din textul C: *Pe deasupra de prăpăstii sunt zidiri de cetățuie. / ... / Au ajuns să rupă gratii ruginite-a unei bolți/ Și pe-a degetelor vârfuluri în ietacul tăinuit/ Intră, unde zidul negru într-un arc a-ncremenit.* este:
- patru;
 - cinci;
 - șase;
 - șapte.
- 9 Se dă următoarea secvență din textul B: *Tinerii se întoarseră, închiseră fără zgomot ușile și reveniră tăcuți pe coridorul de marmură. Urmau să pătrundă în încăperea vecină, din stânga.* Numărul predicatelor este:
- trei;
 - patru;
 - cinci;
 - șase.
- 10 Funcția sintactică a verbului la supin din secvența: *Mai rămânea de vizitat aripa de nord a castelului.* este:
- subiect;
 - nume predicativ;
 - complement direct;
 - complement indirect.
- 11 Se dau următoarele secvențe din textul B: *Noua cameră nu se deosebea de cea pe care (1) abia o părăsiseră.; Ușa secretă dădea și aici într-o curte interioară în care (2) nici cireșarii, nici Țombi nu găsiră, cu tot zelul lor, nimic altceva decât banca masivă de piatră.; Crucea albă de marmură care (3) despărțea în patru părți egale castelul nu avea decât o singură intrare....* Pronumele relative subliniate au, în ordine, următoarele funcții sintactice:
- complement direct (1); complement circumstanțial de loc (2); subiect (3);
 - atribut (1); complement indirect (2); atribut (3);
 - complement direct (1); complement indirect (2); atribut (3);
 - complement direct (1); complement circumstanțial de loc (2); atribut (3).
- 12 Apar numai raporturi sintactice de subordonare la nivelul frazei în varianta de răspuns:
- Înainte de a intra în cele două încăperi, cireșarii cercetară cu atenție și migală coridoarele interioare.
 - O altă intrare sau ieșire nu izbutiseră să găsească la celelalte trei capete ale crucii.
 - În anul 1847, logofătul Costache Sturdza „preface casa de la Ruginoasa după arhitectura stilului gotic”, angajând pentru aceasta pe arhitectul Johan Brandel.
 - Oare cine hotărâse toată acea moarte jalnică până la amănunt?
- 13 În primele trei versuri din textul C, apar, în ordine, următoarele figuri de stil:
- comparația, epitetul, epitetul, inversiunea, personificarea;
 - comparația, inversiunea, inversiunea, personificarea;
 - comparația, epitetul, inversiunea, epitetul, epitetul, personificarea;
 - comparația, metafora, inversiunea, epitetul, inversiunea, personificarea.
- 14 Ultimele două versuri din textul C au măsura de:
- 14 silabe;
 - 15 silabe;
 - 16 silabe;
 - 17 silabe.

- 15 Modul dominant de expunere din textul C este:
a. narațiunea; b. descrierea; c. monologul liric; d. monologul narativ.
- 16 În textul C, predomină imaginile artistice:
a. auditive; b. vizuale; c. dinamice; d. statice.

EXCELENȚĂ

- 17 Ultimul enunț din textul B sugerează sentimente de:
a. speranță; b. neliniște; c. deznădejde; d. încântare.
- 18 Următoarea afirmație este corectă:
a. Textul A este un fragment dintr-o operă literară.
b. În textul B apare un narator obiectiv.
c. În textul C apare un narator.
d. Toate textele sunt literare.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.